

Sotahistoriaa- ja romaaneja

Sotakirjoista

Tiedote 21.1.2020 08:39

Sotakirjojen merkityksestä ja niiden vinkkaamisesta.

Sotien jälkeen lukeminen oli todennäköisesti harvan ykkösharrastus. Maaseudulla ainakaan. Luultavasti koko harrastuksen käsite oli epämääräinen ja tarpeeton. Työ, jälleenrakennus ja hengissäpysyminen riitti päivittäiseksi aktiviteetiksi. Lukutaitoa ylläpidettiin Lukemista kaikille- ja Nyyrikki -lehtien novelleilla ja jatkokertomuksilla. Mika Waltarin Sinuhe egyptiläisen seksivihjailut nostattivat lukuintoa. 2020-luvulla Sinuhe tuskin aiheuttaa samanlaisia värityksiä kuin 1945.

Yksi kirjallisuuden laji on houkutelut lukemaan niin sotaveteraaneja kuin heidän lapsiaan ja lapsenlapsiaan: sotakirjallisuus. Heikki Turusen korvenraivaaja-sarjassa on kohta, jossa vaimo yllyttää sotaveteraani Viljo Oinosen lukemaan uunituoreen Tuntemattoman sotilaan. Innokkaasti Viljo kirjaan tarttuu, mutta jo kohta rupeaa harppomaan ja naureskelemaan, ilmaisee käytöksellään lukemisen olevan silkkaa ajanhukkaa, joka on työn tekemisestä pois.

Talvi- ja jatkosodasta kertovat sotakirjat ovat Viljon asenteesta huolimatta säilyttäneet suosionsa jo lähes 80 vuotta. Viimeinen sodan kokenut ammattikirjailija, panssariväpeli ja sotakamreeri Reino Lehväslaiho, kuoli viime vuonna, mutta nyt sotakirjoja kirjoittavat nuoret. Luetuimpia sotaromaanien uusia nimiä ovat Esa Sirén, Kristian Kosonen, Pekka Jaatinen ja Ville Kaarnakari. Yksi suosituimpia sota-aikaan sijoittuvia kirjoja on viime vuosina ollut Katja Ketun Kättilö. Tietokirjallisuuden puolelta mainittakoon Teemu Keskisarja, Lasse Laakosonen ja Mika Kulju.

Nyt kun historiikeissä on kaikki joukko-osastot ja koukkaukset jo dokumentoitu, on ilmestynyt useita kotirintamaan ja siviilielämään liittyviä sota-ajasta kertovia kirjoja. Yksi mielenkiintoisimpia näistä on Anna Kortelaisen ja muiden tutkijoiden

kokoama Mieliala : Helsinki 1939-1945. Se pohjautuu Päämajan mielialatiedustelun materiaaliin, ja Helsingin taidemuseo järjesti kirjan ja materiaalin pohjalta samannimisen näyttelyn. Myös talvisodan taustoista on ilmestynyt hienoja uusia kirjoja, kuten Kai Häggmanin, Teemu Keskisarjan ja Markku Kuisman 1939, Laura Kolben, Samu Nyströmin ja Henrik Talan Helsinki 1939 : pääkaupunki ja suuri käänne, sekä Pekka Visurin ja Eino Murtorinteen Hitlerin ja Stalinin kaupankäynti Suomesta 1939-1940.

Tyrkytin itseni vinkkaamaan kirjoja niinkin erikoiseen tilaisuuteen kuin lähetyspiiriin. Valmistauduin esittelemään monipuolisesti hengellistä kirjallisuutta, mutta pyydettiin sotahistoriaa. Jo vain tämä näinkin käy! Piiriin osallistuu lähinnä seniori-ikäisiä, joten järjestän heille katsauksen sotahistorian uusiin tuuliin ja uusiin kirjoittajiin. Otan tietenkin mukaan myös omia ikisuosikkejani, kuten Wolf H. Halstin muistelmat, päämajoituspäällikön A.F. Airon vankilassa kirjoittaman puolustuspuheenvuoron Puolustustaisteluni, sekä Olavi Paavolaisen Synkän yksinpuhelun.

Sotahistorian tunteminen ja etenkin sotiin johtaneiden syiden ymmärtäminen on meille nykyihmisille erityisen tärkeää. Mitä enemmän luemme ja tunnemme historiaa, sitä vähemmän toivottavasti toistamme menneisyyden virheitä.

mika.kahkonen@imatra.fi

Puh: 020 617 6602

[Sanarkistin muut blogimerkinnät löytyvät täältä.](#)

